

Amsterdam, 8 januari 2019

Geachte leden van de commissie Algemene Zaken,
In de commissievergadering op 10 januari bespreekt u onderwerpen binnen het thema vluchtelingen en ongedocumenteerden. Graag brengen wij onderstaande, inclusief enkele vragen, onder uw aandacht.

Met vriendelijke groet,
namens Dokters van de Wereld,
Gerianne Smits, afdeling Pleitbezorging en Onderzoek

Agendapunt 11 – kinderpardon

Dokters van de Wereld vindt het zeer positief dat de meerderheid van de gemeenteraad wil dat bij staatssecretaris Harbers aangedrongen wordt op een ruimere toepassing van het kinderpardon voor kinderen die langer dan vijf jaar in Nederland wonen. Ook wij vinden het onaanvaardbaar dat de gezondheid en ontwikkeling van deze toch al kwetsbare kinderen niet worden beschermd in het huidige beleid.¹

Agendapunt 12-14 – Opvang ongedocumenteerde mensen

Akkoord ministerie van Justitie en Veiligheid - VNG

Dokters van de Wereld is voorzichtig positief over het akkoord tussen het ministerie van Justitie en Veiligheid en de VNG over Landelijke Vreemdelingen Voorzieningen (LVVs) voor ongedocumenteerde mensen. We hopen dat de LVVs in de toekomst daadwerkelijk bijdragen aan een duurzame verbetering van het welzijn en de gezondheid van deze mensen, ook voor hen die al jaren tussen wal en schip vallen. Wij hopen daarnaast dat de nadruk niet alleen ligt op terugkeer, maar ook ingezet wordt op het oplossen van de situatie van mensen voor wie terugkeer geen optie is.

Uitvoeringsplan 24-uursopvang

Wij vinden het positief dat de Amsterdamse raad uitvoering geeft aan het coalitieakkoord betreffende de opvang van ongedocumenteerde mensen in Amsterdam en dat diverse organisaties (waaronder Dokters van de Wereld) zijn geraadpleegd voor het totstandkomen van het uitvoeringsplan. Wij hopen dat het plan zorgt voor opvang voor iedereen uit de groep kwetsbare ongedocumenteerden. De kern voor de uitvoering ligt bij goede juridische, medische en maatschappelijke begeleiding, met daarnaast mogelijkheden voor persoonlijke ontwikkeling. Als hieraan voldaan wordt, kunnen mensen werken aan een duurzame oplossing voor hun situatie.

Tijdens onze PSO-sprekuren bieden psychologen psychosociale ondersteuning (PSO) aan ongedocumenteerde mensen, en in de algemene spreekuren vragen medisch vrijwilligers zorgbehoeften uit en informeren hen over de toegang tot zorg. Hierin constateren wij het grote belang van adequate opvang voor de gezondheid en het belang van opvang en gezondheid om verder na te kunnen denken over een perspectief. Wij waarderen het dan ook dat er budget beschikbaar wordt gesteld voor gezondheidszorg.

¹ Zie ook 'Schaderisico bij uitzetting langdurig verblijvende kinderen. Een multidisciplinaire wetenschappelijke onderbouwing.' (6 december 2018).

Toch blijven wij ook zorgpunten hebben bij de plannen van de gemeente. Deze geven wij hieronder kort weer, en vragen u deze mee te nemen in de Raadscommissie-vergadering.

Buiten de boot

Wat gaat gebeuren met kwetsbare mensen die niet in de 24-uursvoorziening terecht gaan komen, bijvoorbeeld omdat zij niet (meer) aan de toelatingsvoorwaarden voldoen of omdat het aantal plekken niet voldoende zal blijken te zijn?

Wij vragen de gemeente om waarborging van een humanitaire bejegening van ieder mens in Nederland en toegang tot de benodigde zorg.

Financiering van ontwikkelingsmogelijkheden

Als financieringsvariant 2 of 3 gekozen wordt (= geen financiering voor participatieaanbod), wat is concreet het plan voor de uitvoering van het aanbieden van ontwikkelingsmogelijkheden?

Blz. 17: Zoals in een eerdere brief kenbaar gemaakt, maken wij ons samen met andere organisaties grote zorgen over het feit dat in 2 van de 3 financieringsmodellen van de gemeente geen extra geld is voor aanbod van ontwikkelingsmogelijkheden voor ongedocumenteerde mensen, terwijl dit van groot belang is, zowel vanuit gezondheidsperspectief² en humaniteit, als vanuit het belang om te werken aan duurzaam perspectief.

Vreemdelingenbewaring en uitzetting

Kan in het uitvoeringsplan expliciet erkend worden dat vreemdelingendetentie een zeer ingrijpend middel is en dat mensen in het opvangtraject daarom niet in vreemdelingendetentie zullen komen?

Blz. 27: In de tekst is opgenomen dat mensen niet zonder aanleiding kunnen worden overgedragen aan de vreemdelingenpolitie. Deze aanleiding kan ook bestaan uit het zich niet hebben gehouden aan eerder opgelegde vreemdelingrechtelijke maatregelen zoals een inreisverbod of terugkeerbesluit.³ Verblijf in de opvang vrijwaart iemand niet van plaatsing in vreemdelingenbewaring en uitzetting.

Dokters van de Wereld maakt zich zorgen over het feit dat niet expliciet genoemd is dat vreemdelingenbewaring – het zonder strafrechtelijke gronden ontnemen van de vrijheid – een zeer ingrijpend middel is en daarom minimaal toegepast zou moeten worden. Dat geldt nog sterker voor kwetsbare mensen.⁴ Graag zouden wij zien dat vastgelegd wordt dat iemand die het opvangtraject doorloopt, niet in vreemdelingenbewaring wordt geplaatst.

² <https://www.medischcontact.nl/nieuws/laatste-nieuws/artikel/help-de-ongedocumenteerde-aan-werk.htm>

³ Een inreisverbod of terugkeerbesluit zijn breed toegepaste maatregelen en kunnen worden opgelegd aan de gehele doelgroep voor wie de 24-uursvoorziening bedoeld is (namelijk als iemand geen rechtmatig verblijf meer heeft). Zie <https://ind.nl/Paginas/Inreisverbod-terugkeerbesluit-en-ongewenstverklaring.aspx>

⁴ Amnesty International, Dokters van de Wereld en Stichting LOS - Meldpunt Vreemdelingendetentie (2016). Opsluiten of beschermen? Kwetsbare mensen in vreemdelingendetentie.